

Kompozyty – rodzaje, zastosowania, właściwości

Co to jest kompozyt?

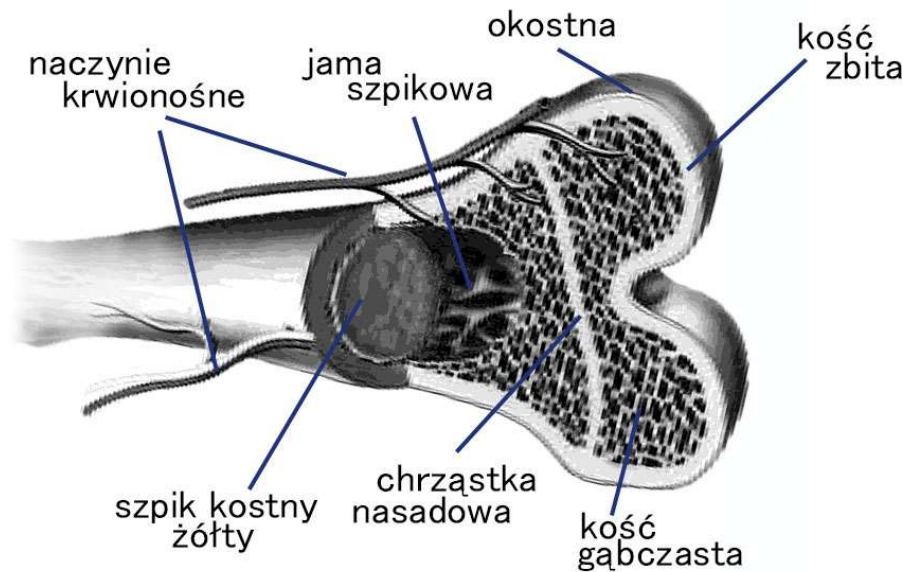
Materiał kompozytowy (łac. compositus = złożony) oznacza materiał, który jest zbudowany z co najmniej dwóch różnych składników, przy czym ich składniki te da się rozróżnić na poziomie makroskopowym.

Dlaczego stosujemy kompozyty?

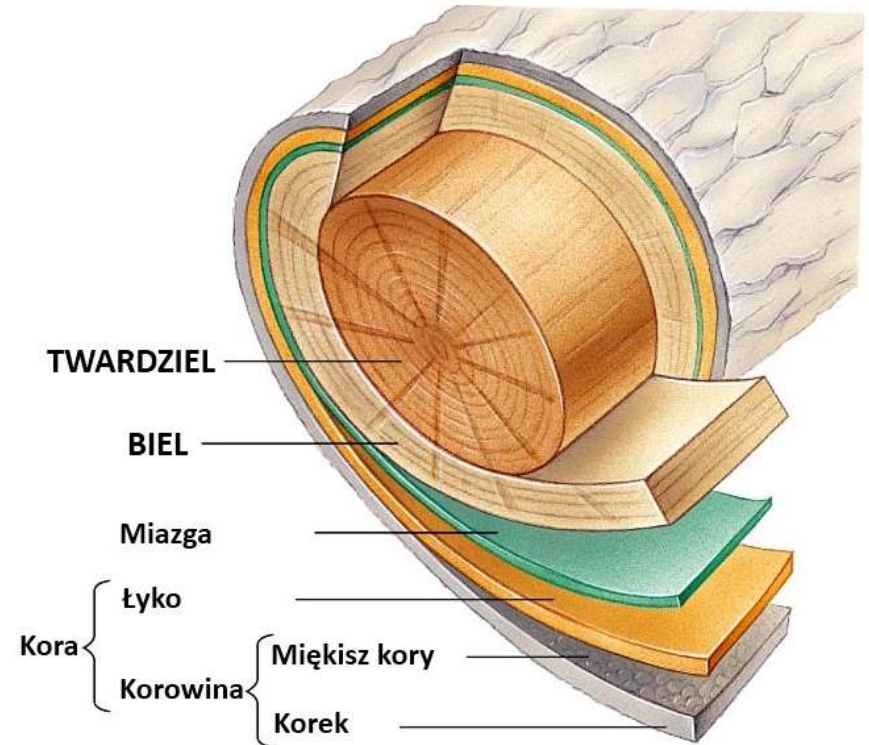
- Możliwość zaprojektowania materiału o pożądanych właściwościach mechanicznych i wytrzymałościowych
- Możliwość optymalnego wykorzystania właściwości poszczególnych składników poprzez odpowiednie dobranie ich ilości i ułożenia – obniżenie masy

Kompozyty naturalne

Kość

Drewno

Kompozyty historyczne

- Gliniane cegły zbrojone słomą
- Sklejka
- „Płócienne” zbroje
- Łuk refleksyjny
- Tarcze

<http://www.sebastiankawa.pl/szybownictwo/dlaczego-szybowiec-lata/>

<https://www.forbes.pl/wiadomosci/dreamlinery-dla-lot-u-z-usterkami/h2c577b>

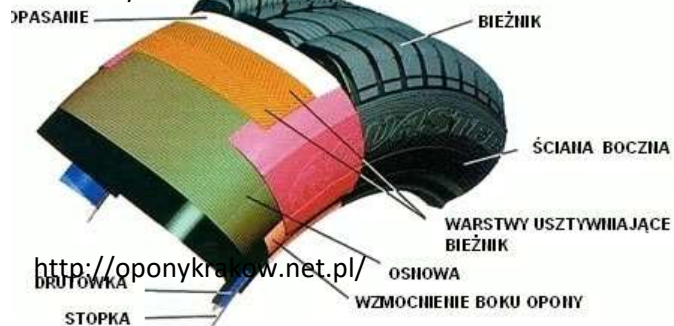
http://fizyka.net.pl/astrofizyka/astrofizyka_w2.html

<http://pl.uzbrojenie.wikia.com/wiki/PT-91>

<https://www.bmwusa.com/vehicles/bmw/i8.html>

<http://oponykrakow.net.pl/>

<https://cng-Ing.pl/bank-wiedzy-cng-Ing-pl/Zbiorniki-kompozytowe-CNG-firmy-Stako,artykul,113.html>

<http://licon.pl/materiały-drewnopochodne/sklejka/>

<https://www.pw.edu.pl/Aktualnosci/Pierwszy-w-Polsce-most-kompozytowy-powstal-dzieki-naszym-naukowcom>

<https://www.castorama.pl/inspiracje-i-porady/budowa/cementy-i-zaprawy-budowlane/zbrojenie/zbrojenie-do-betonu.html>

<https://www.wikidesign.us/cheap-carbon-fiber-bikes/>

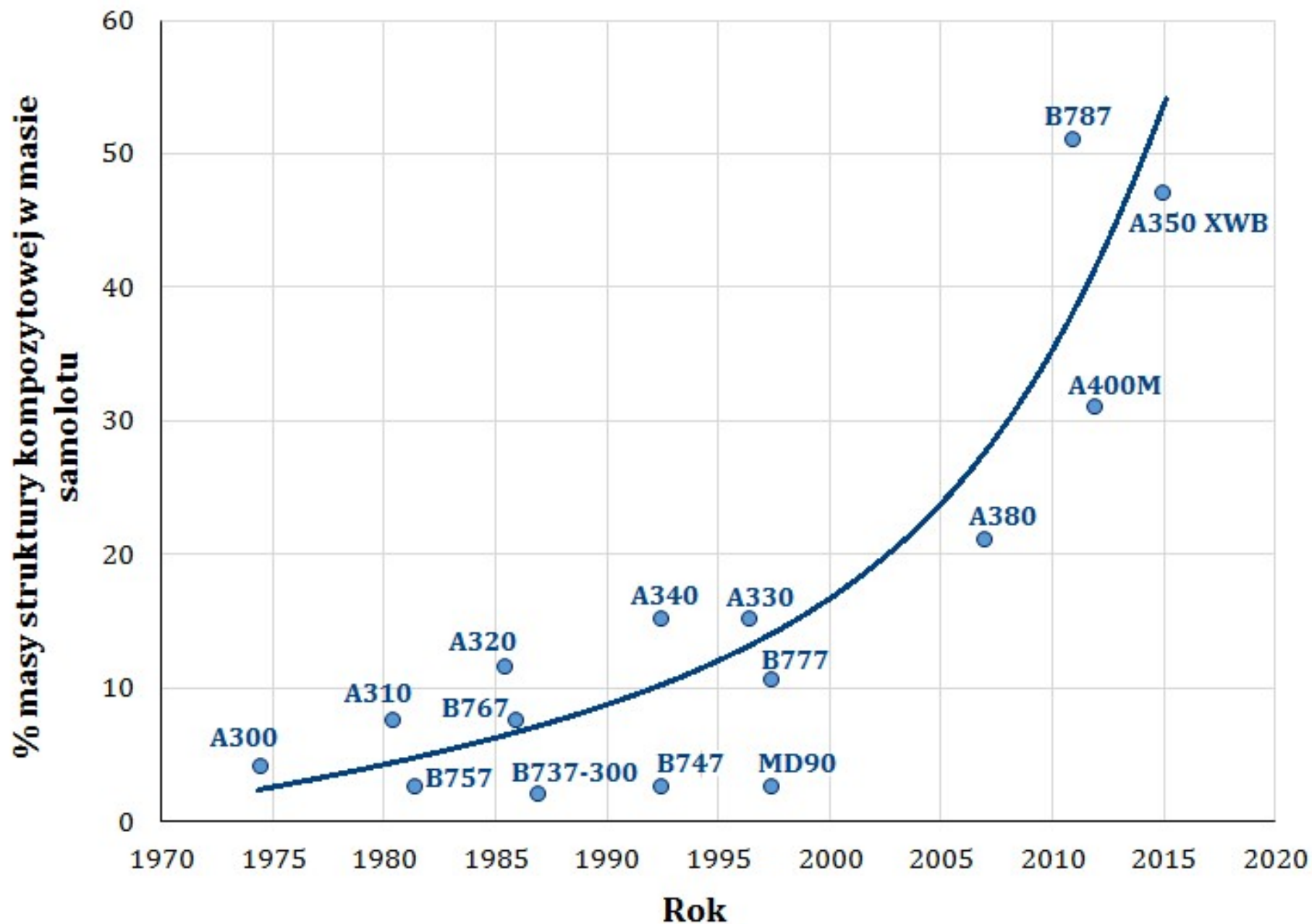
<http://www.banzaj.pl/Weglowe-narty-od-Audi-22863.html>

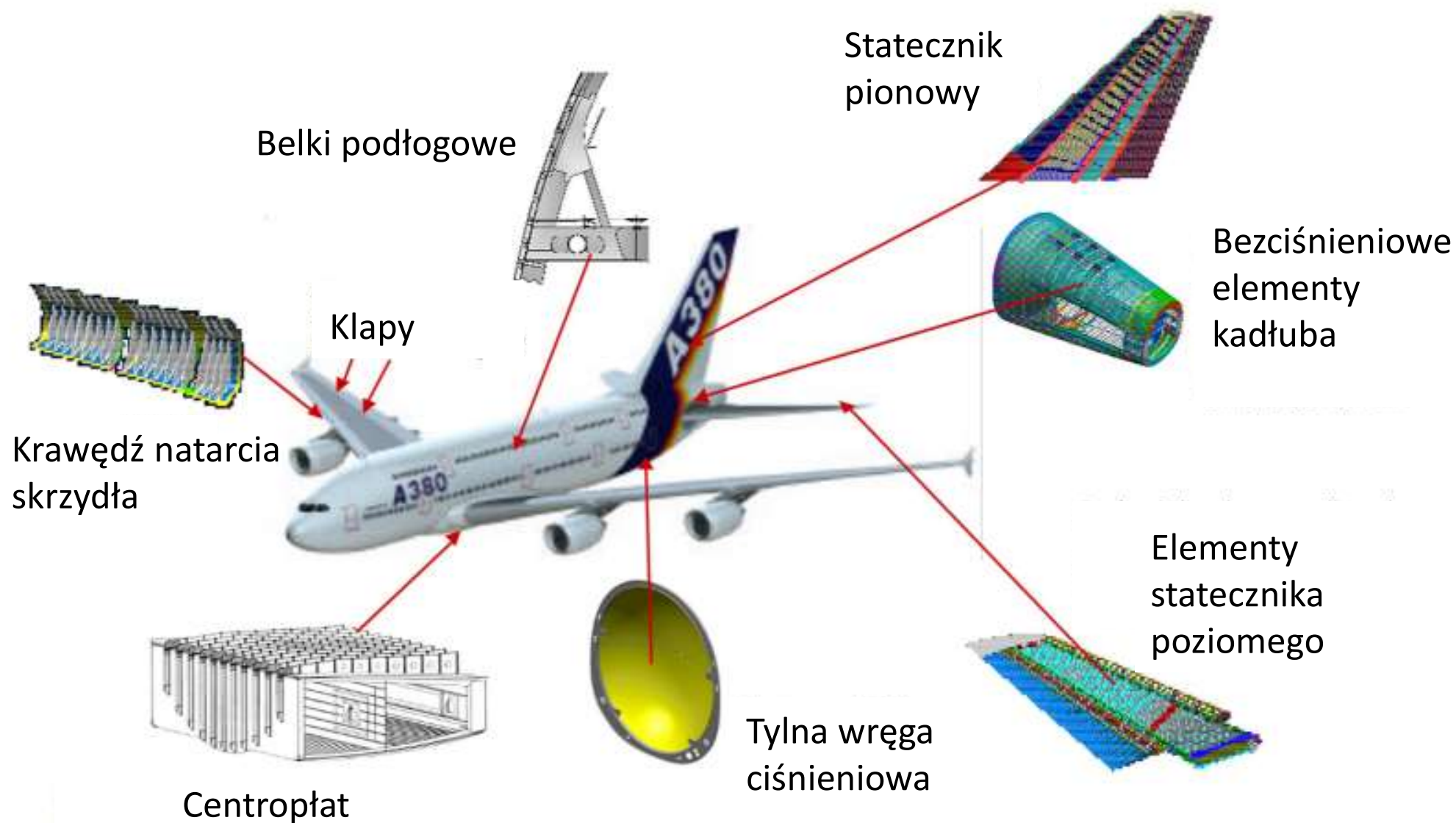
<https://czarteruj.com/blog/top-5-zaglowe-jachty-morskie/>

Kompozyty współcześnie

Udział kompozytów w samolotach transportowych

Kompozyty w samolocie A380

Budowa kompozytu

Większość kompozytu składa się z fazy ciągłej zwanej spoiwem (ale nie: matrycą, osnową, żywicą) i fazy rozproszonej zwanej zbrojeniem (wzmocnieniem). Wypadkowe właściwości kompozytu są zależne od właściwości faz składowych, ich ilości, rozmieszczenia zbrojenia w spoiwie.

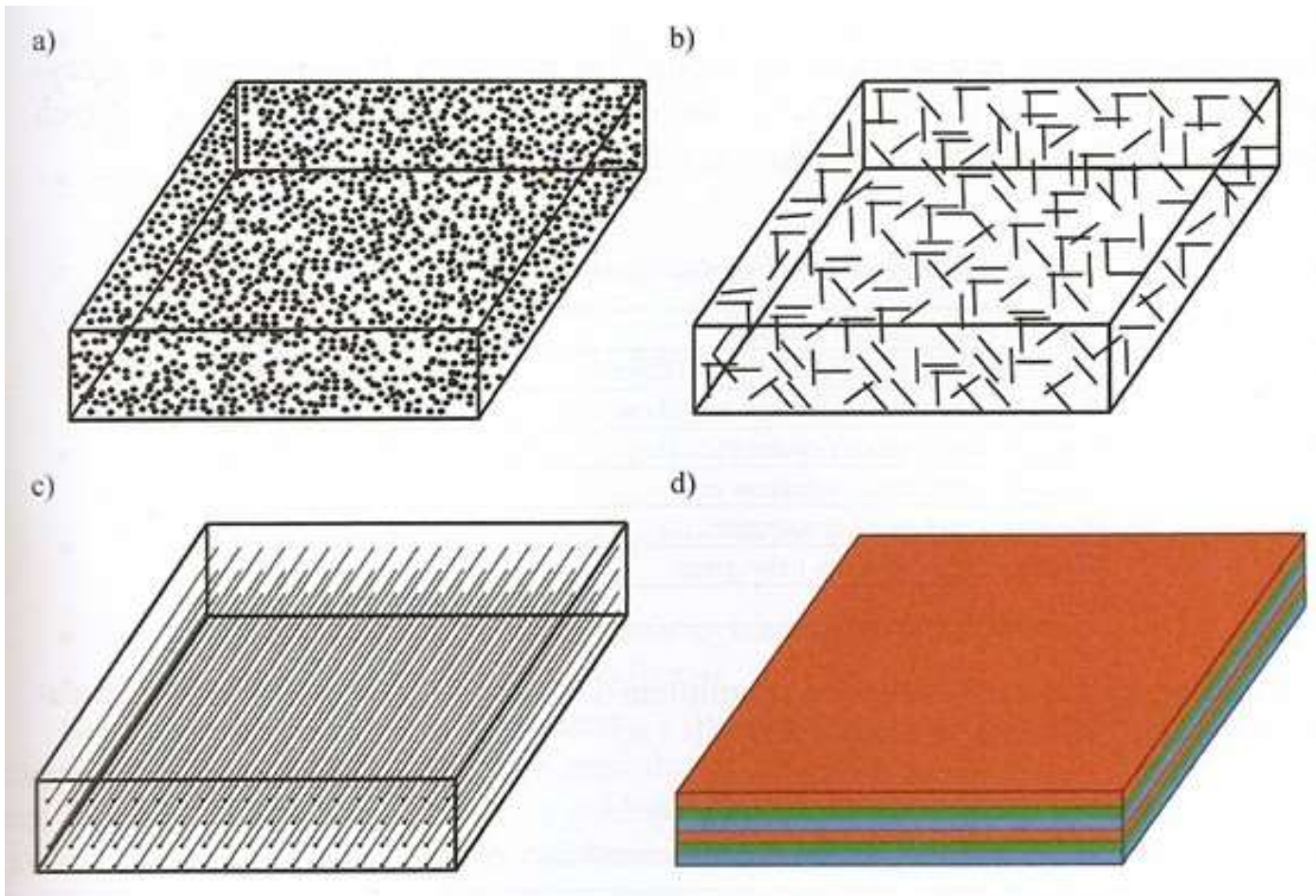
Zbrojenie zazwyczaj zapewnia wytrzymałość i sztywność kompozytu.

Spoiwo zapewnia spójność i stabilność kompozytu, chroni zbrojenie przed czynnikami zewnętrznymi oraz w niewielkim stopniu uczestniczy w przenoszeniu obciążeń.

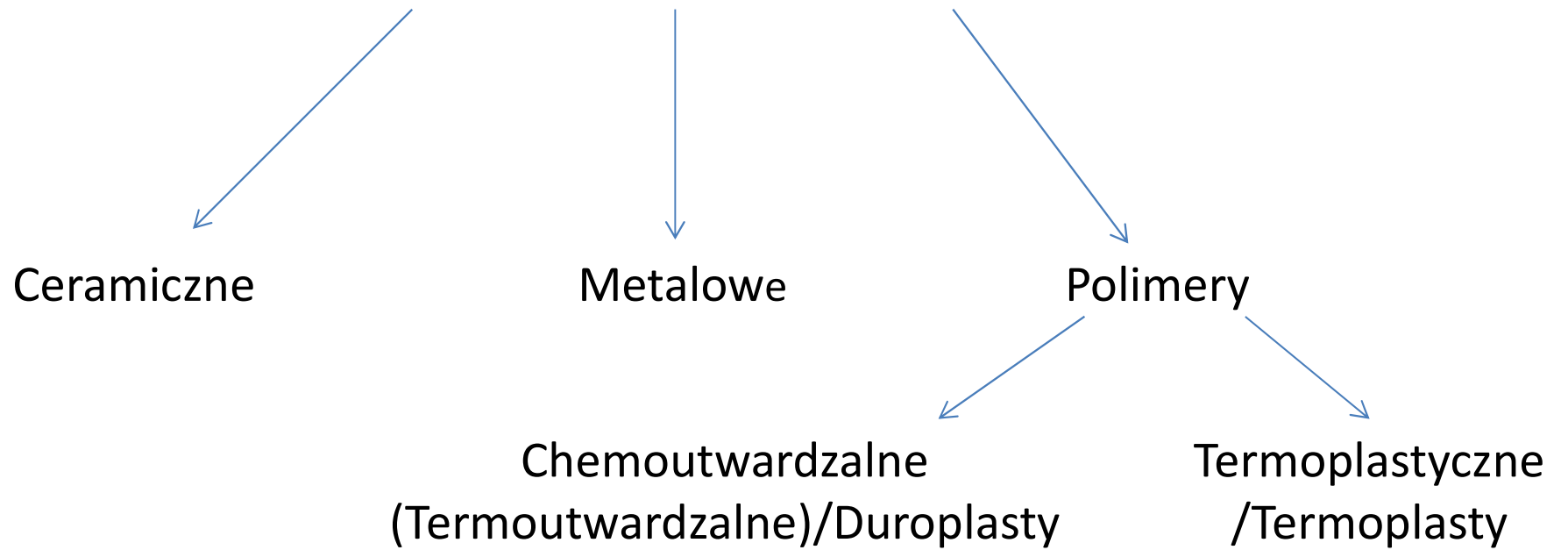
Klasyfikacja kompozytów ze względu na budowę

W zależności od rodzaju fazy rozproszonej materiały kompozytowe można podzielić na kompozyty:

- ◆ zbrojone cząstkami (a)
- ◆ zbrojone włóknami ciętymi i ciągłymi (b i c)
- ◆ kompozyty warstwowe – laminaty (d)

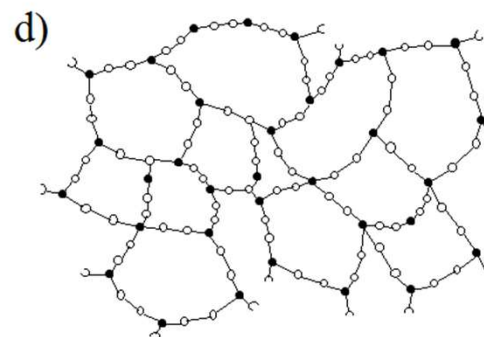
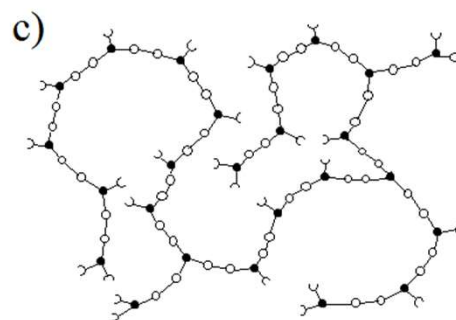
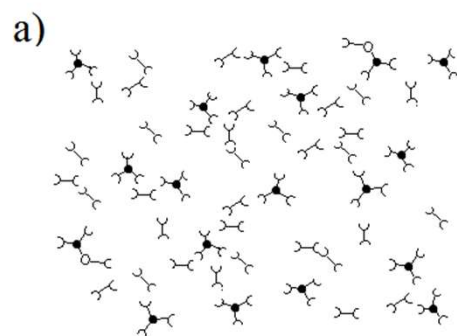

Spoiwo kompozytu

Duroplasty (polimery termoutwardzalne lub chemoutwardzalne)

Polimer	Moduł E	Wytrzymałość	Odporność termiczna
Epoksydowy	4,0 [GPa]	70 [MPa]	do 180°C
Poliestrowy	3,4 [GPa]	70 [MPa]	-

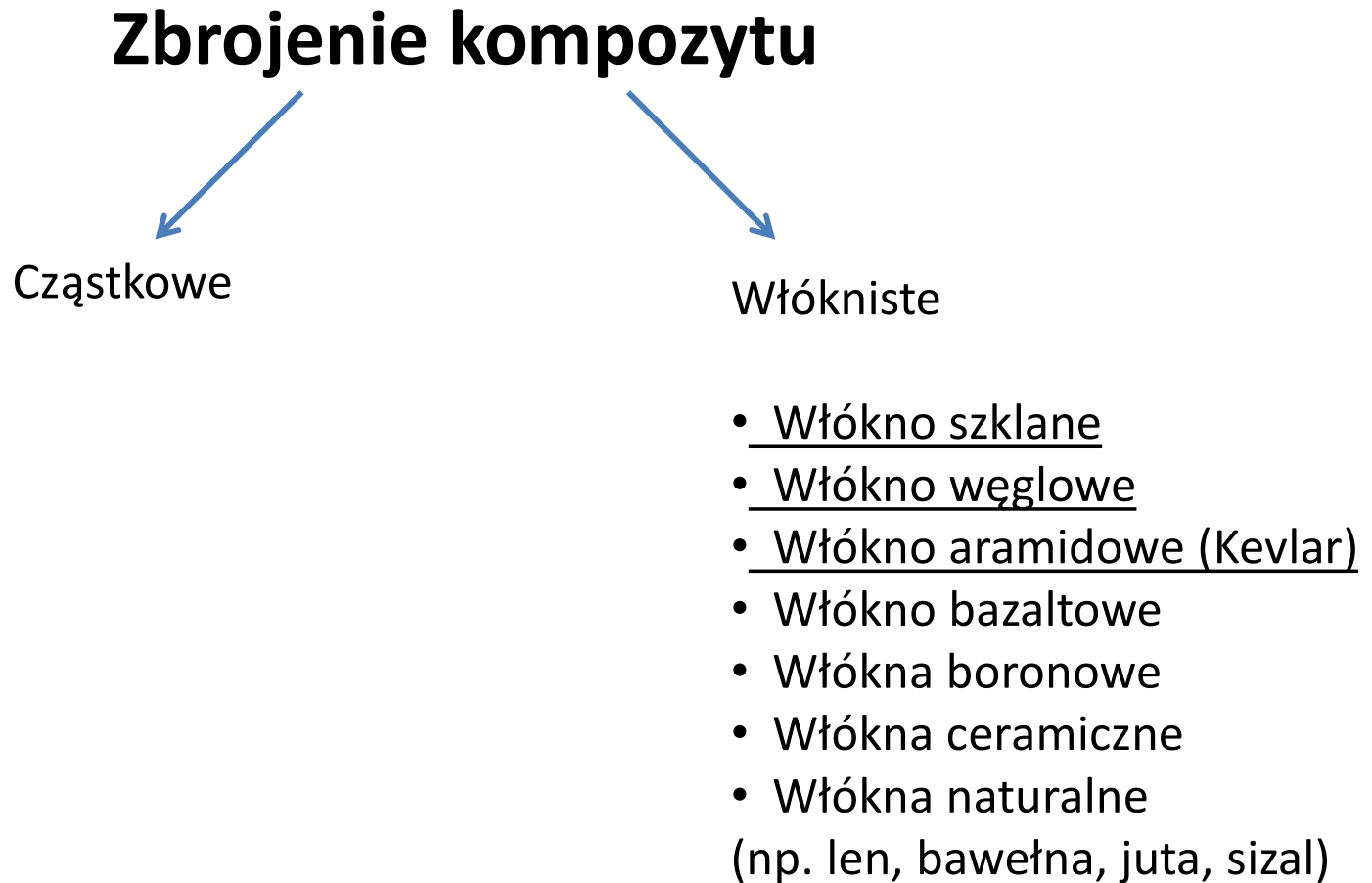
Termoplasty (polimery termoplastyczne)

Polimer	Moduł E	Wytrzymałość	Odporność termiczna
PEEK (polieteroeteroketon)	4,0 GPa	70 MPa	240°C
PPS (polisiarczek fenylenu)	3,3 GPa	84 MPa	260°C
PEI (polieteroimid)	3,0 GPa	105 MPa	220°C

Polieteroeteroketon (PEEK)

Zbrojenie kompozytu


```
graph TD; A[Zbrojenie kompozytu] --> B[Cząstkowe]; A --> C[Włókniste]; C --> D["• Włókno szklane  
• Włókno węglowe  
• Włókno aramidowe (Kevlar)  
• Włókno bazaltowe  
• Włókna boronowe  
• Włókna ceramiczne  
• Włókna naturalne  
(np. len, bawełna, juta, sizal)"]
```

Cząstkowe

Włókniste

- Włókno szklane
- Włókno węglowe
- Włókno aramidowe (Kevlar)
- Włókno bazaltowe
- Włókna boronowe
- Włókna ceramiczne
- Włókna naturalne
(np. len, bawełna, juta, sizal)

Właściwości włókien

Włókno	Moduł E	Wytrzymałość	Wytrzymałość właściwa
Szklane E	70-76 GPa	3600 MPa	68-136 km
Szklane S	85-96 GPa	4500 MPa	103-197 km
Węglowe	40-460 GPa	900-4500 MPa	123-163 km
Aramidowe	63- 130 GPa	2550-3600 MPa	161-257 km

Włókno szklane

Włókno węglowe

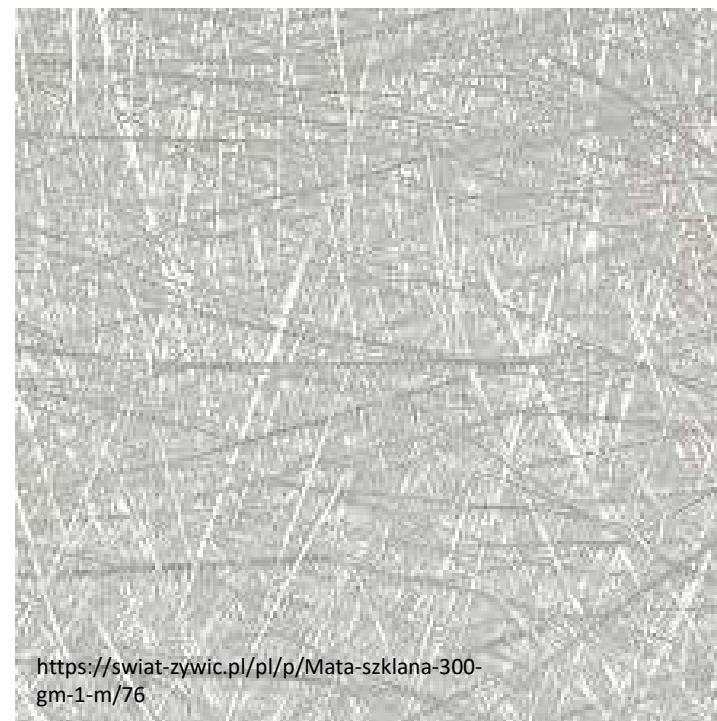

Włókno aramidowe

Zbrojenie włóknem ciętym

Luźne włókno cięte

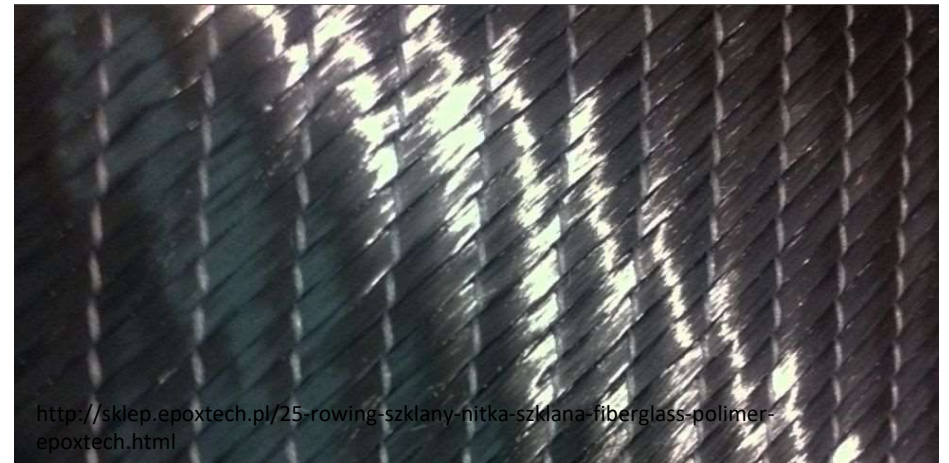
Mata

Zbrojenie włóknem ciągłym jednokierunkowym

<http://sklep.epotech.pl/25-rowing-szklany-nitka-szklana-fiberglass-polimer-epotech.html>

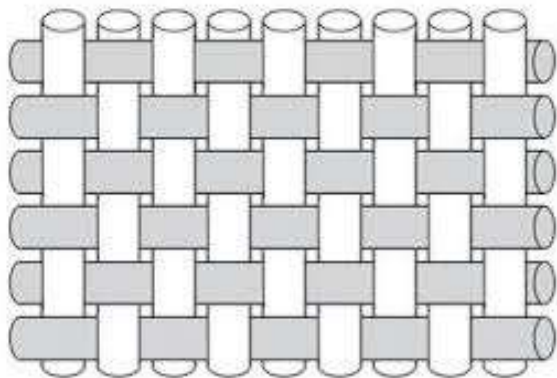
Roving

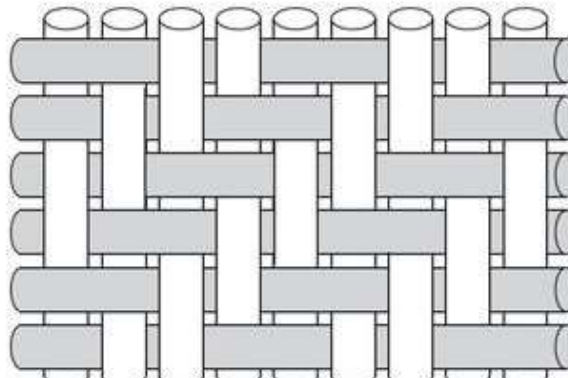
Tkaniny jednokierunkowe

Zbrojenie tkaninami dwukierunkowymi

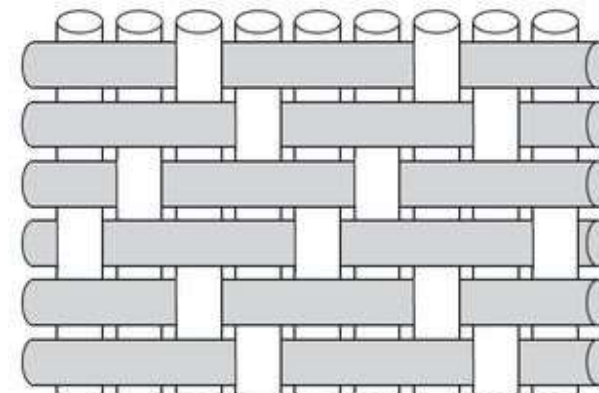
<http://m.polish.fiberglassfabric.com/quality-7929794d-high-strength-heat-resistant-fiberglass-fabric-fiberglass-cloth-plain-weave>

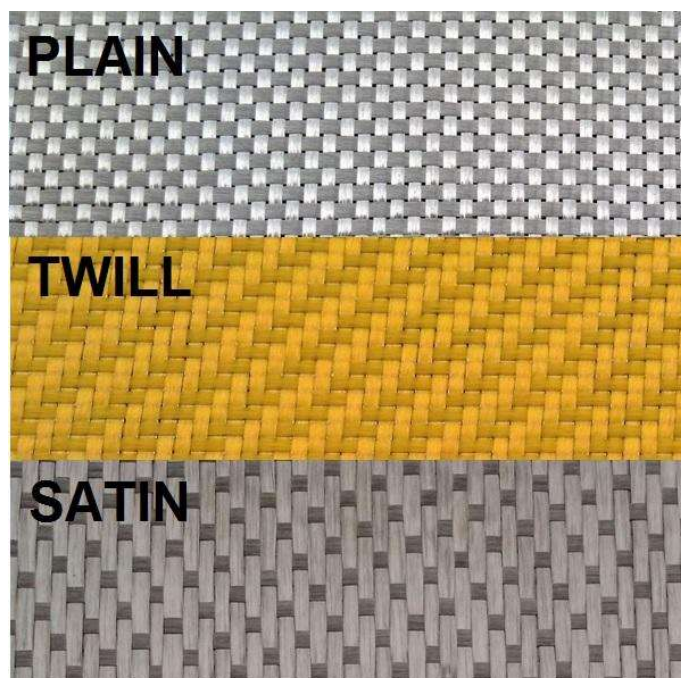
Tkanina płócienna (plain)

Tkanina skośna (twill)

Tkanina satynowa (satin)

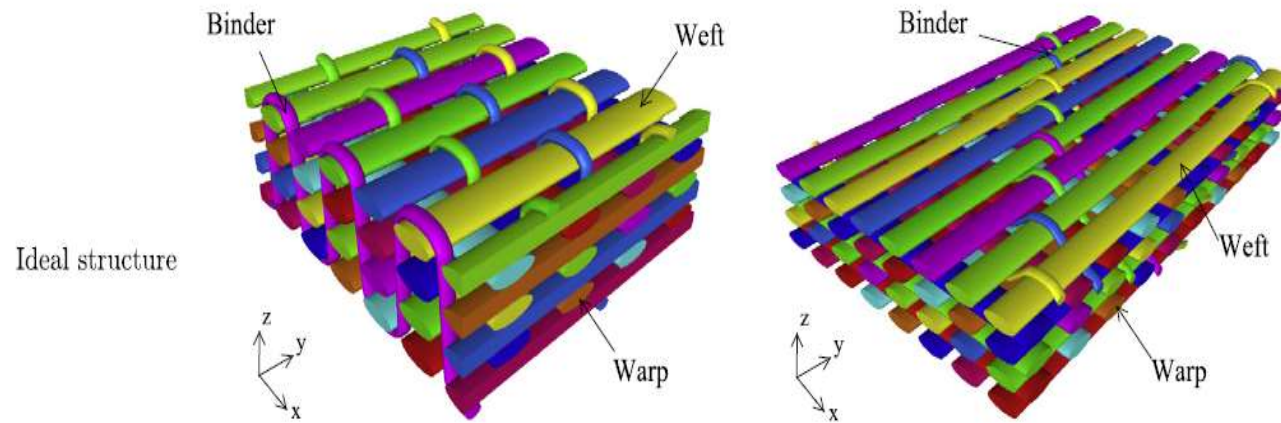

Tkaniny hybrydowe

Tkanina hybrydowa węglowo-aramidowa

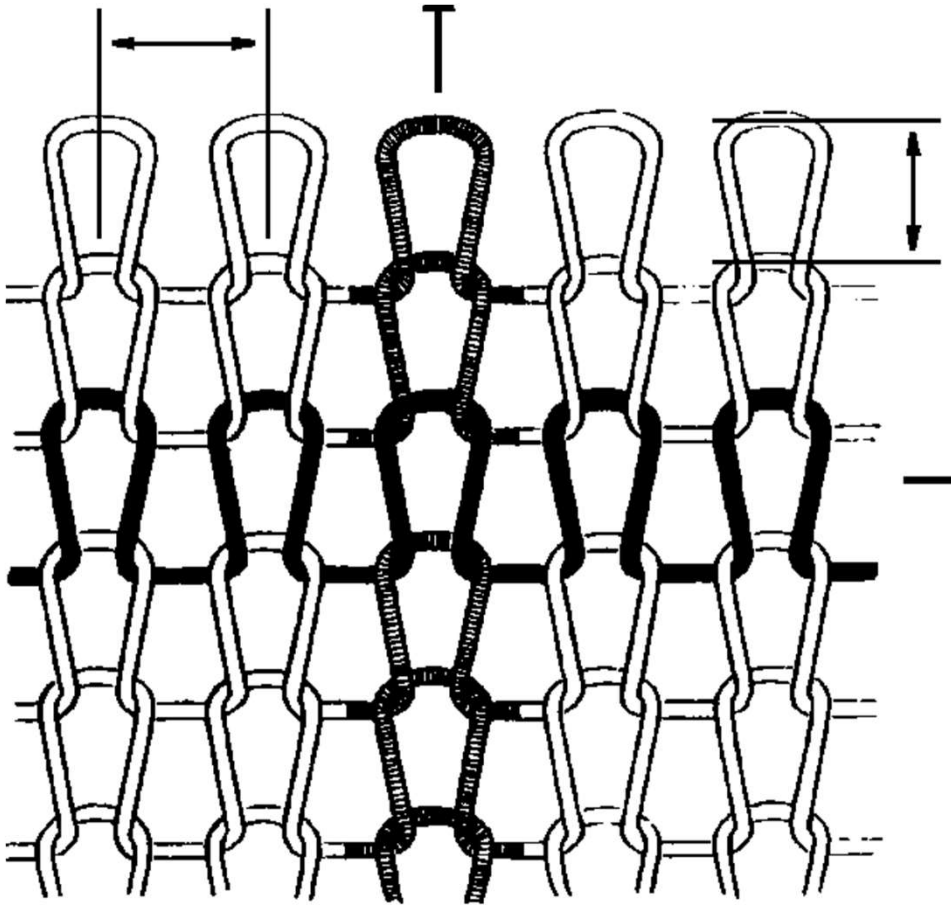
Sploty trójwymiarowe

S. Dai, P. R. Cunningham, S. Marshall, C. Silva, Open hole quasi-static and fatigue characterisation of 3D woven composites

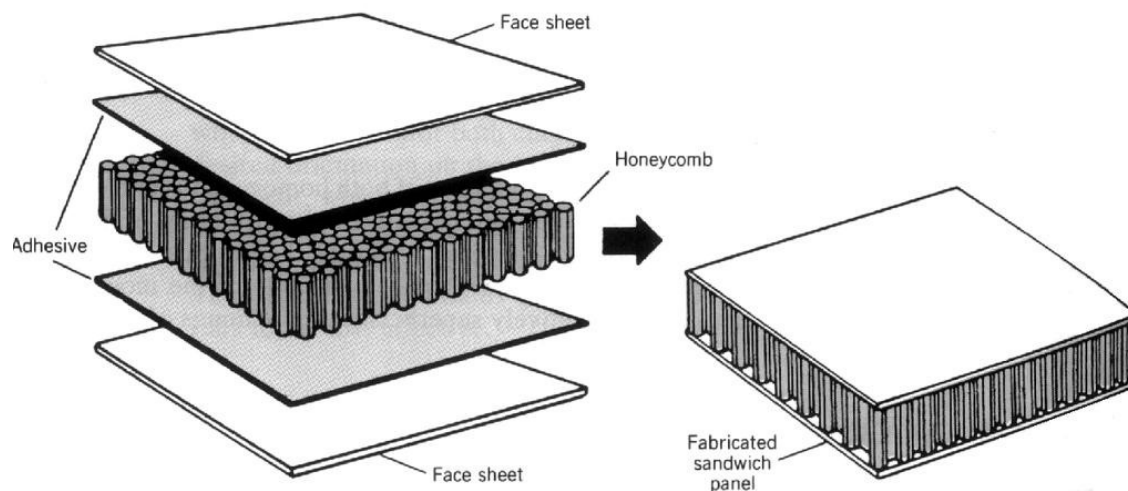
Knitting

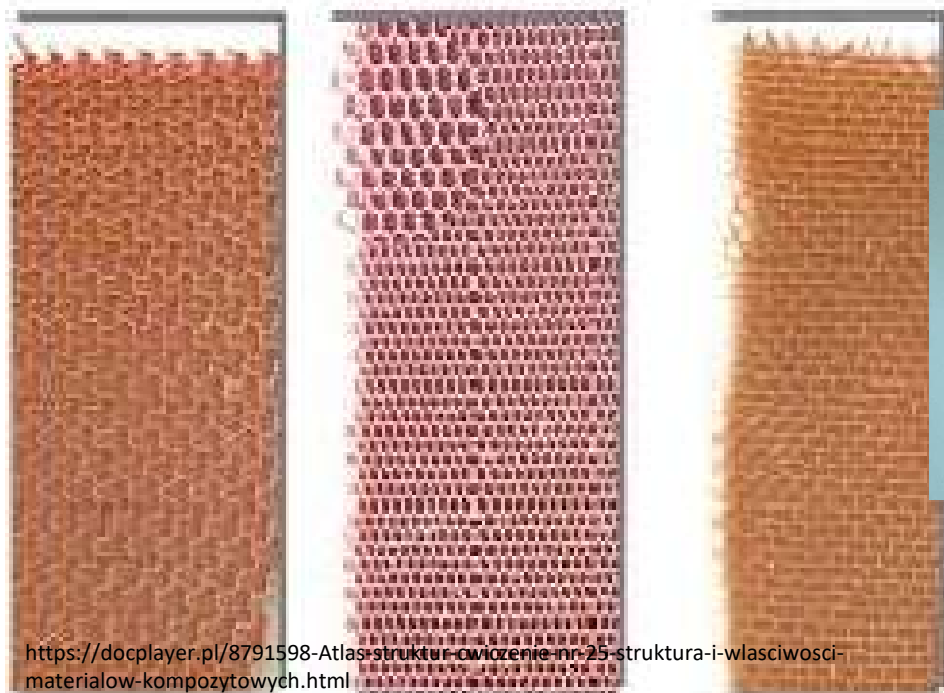
Reber et al., Environmental effects on the mechanical properties of plain weft knitted CF/PEEK and GF/PET composites

Struktury przekładkowe

<https://docplayer.pl/53745651-Definicja-materiału-kompozytowego.html>

<https://docplayer.pl/8791598-Atlas-struktur-owienie-nr-25-struktura-i-wlasciwosci-materialow-kompozytowych.html>

Nomex nasączony żywicą

<http://www.jag.pl/pl/oferta/sztynna-pianka-poliuretanowa.html>

Pianki poliuretanowe

[https://www.rchopez.com/products/Balsa-Stick-1000mm-x-5mm-x-5mm-BS101-\(Cut-into-2pcs-for-online-order-only\)/3485](https://www.rchopez.com/products/Balsa-Stick-1000mm-x-5mm-x-5mm-BS101-(Cut-into-2pcs-for-online-order-only)/3485)

Balsa

Struktury przekładkowe c.d.

Porównanie właściwości

Materiał	Gęstość [kg/m³]	Wytrzymałość [MPa]	Moduł E [GPa]
Kompozyt szklano-epoksydowy jednokierunkowy	1860	1100	43
Kompozyt szklano-epoksydowy dwukierunkowy	1860	600	20
Kompozyt węglowo-epoksydowy jednokierunkowy	1560	2000	130
Kompozyt węglowo-epoksydowy dwukierunkowy	1560	800	70
Kompozyt aramidowo- epoksydowy jednokierunkowy	1310	1100	60
Kompozyt aramidowo- epoksydowy dwukierunkowy	1310	500	30
Stal 40HM	7800	1050	200
Stop aluminium PA7	2800	430	70

Porównanie właściwości c. d.

Materiał	Wytrzymałość właściwa [MPa/(kg/m³)]	Sztywność właściwa [MPa/(kg/m³)]
Kompozyt szklano-epoksydowy jednokierunkowy	0,59	23,12
Kompozyt szklano-epoksydowy dwukierunkowy	0,32	10,75
Kompozyt węglowo-epoksydowy jednokierunkowy	1,28	83,33
Kompozyt węglowo-epoksydowy dwukierunkowy	0,51	44,87
Kompozyt aramidowo- epoksydowy jednokierunkowy	0,84	45,80
Kompozyt aramidowo- epoksydowy dwukierunkowy	0,38	22,90
Stal 40HM	0,13	25,64
Stop aluminium PA7	0,15	25,00